

ដំណោះស្រាយនៃសំណួរប្រឈមបញ្ចប់វគ្គ

សំណួរសិក្សាទី ១

តើប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជា មានសិទ្ធិទទួលបាននូវការត្រួតពិនិត្យដោយតុលាការ លើសេចក្តីសម្រេចរដ្ឋបាល ដែរឬទេ?

ចូរដកស្រង់នូវបញ្ញត្តិច្បាប់ជាតិ និងអន្តរជាតិ ដែលពាក់ព័ន្ធ ។

ចាស់/បាទ ប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជា មានសិទ្ធិទទួលបាននូវការត្រួតពិនិត្យផ្នែកតុលាការទៅលើសេចក្តីសម្រេច រដ្ឋបាល (មាត្រា៣២ ប្រយោគទី ២ មាត្រា ១២៨ III CC និងមាត្រា២ III ក) ICCPR) ។

សំណួរសិក្សាទី ២

ក្នុងការជំនុំជំរះរឿងក្តីមួយ តើការដែលមានអង្គជំនុំជំរះដែលមានចៅក្រម ពារប មានអត្ថប្រយោជន៍ អ្វីជាជាងអង្គជំនុំជំរះដែលមានចៅក្រមតែ ១រូប?

អត្ថប្រយោជន៍គឺថា វាមានការពិបាកច្រើន និងចំណាយប្រាក់ច្រើន ក្នុងការផ្តល់សំណូលដល់ចៅក្រម ៣នាក់ ជាជាងចៅក្រមតែម្នាក់ ។ លើសពីនេះទៀត ក្រុមចៅក្រមប្រមូលផ្តុំចំណេះដឹងច្រើនជាងចៅក្រមតែម្នាក់ ។ ដោយចៅក្រមត្រួតពិនិត្យគ្នាទៅវិញទៅមក វាកាន់តែធ្វើឱ្យពួកគេម្នាក់ៗ មានការពិបាក ដើម្បីមានចេតនាមិន អើពើចំពោះអង្គហេតុ និងអង្គច្បាប់ ។

សំណួរសិក្សាទី ៣

តើហេតុអ្វីបានជា ដំណើរការនីតិវិធីទាំងអស់ដែលត្រូវកត់ត្រាចូលក្នុងកំណត់ហេតុពិធីសារ ហើយនិង ឯកសារទាំងអស់ដែលត្រូវរក្សាទុកក្នុងសំណុំរឿងឱ្យបានត្រឹមត្រូវនោះ មានសារៈសំខាន់ម៉្លេះ?

មានតែសំណុំរឿង និងពិធីសារនីតិវិធីរឿងក្តីដែលត្រូវបានរក្សាទុកយ៉ាងល្អប៉ុណ្ណោះទេ ទើបអាចឱ្យ តុលាការថ្នាក់ខ្ពស់ ពិនិត្យមើលសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការថ្នាក់ទាប សំរាប់កំហុសផ្នែកនីតិវិធី និងកំហុស ផ្សេងទៀតបាន ។ ការរក្សាទុកសំណុំរឿង និងពិធីសារ ក៏ធ្វើឱ្យចៅក្រមពិបាកធ្វើមិនដឹងមិនឮចំពោះអង្គច្បាប់ អង្គហេតុ និងរៀបចំការជំនុំជំរះ ដោយអយុត្តិធម៌ ។

សំណួរសិក្សាទី ៤

ការអនុវត្តន៍ការងាររបស់ចៅក្រម ១រូប ត្រូវបានត្រួតពិនិត្យដោយតួអង្គជាច្រើន ។ រៀបរាប់ឈ្មោះតួអង្គទាំងនោះយ៉ាងហោចណាស់ឱ្យបាន ៥ និង ពិពណ៌នាអំពីរបៀបដែលពួកគេធ្វើការ ត្រួតពិនិត្យទៅលើចៅក្រម ។

- គុភាគី និងមេធាវីរបស់ពួកគេ អាចបដិសេធចំពោះចៅក្រមដែលលំអៀងបាន
- តុលាការថ្នាក់ខ្ពស់ជាង អាចបដិសេធចំពោះសាលក្រមបាន
- ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម អាចដាក់ទណ្ឌកម្មលើចៅក្រមដែលរំលោភក្រមសីលធម៌បាន
- សារព័ត៌មានសេរី និងបណ្តាញផ្សព្វផ្សាយ អាចសង្កេតការណ៍ រិះគន់ និងអធិប្បាយអំពីទង្វើរបស់ចៅក្រមបាន
- ប្រធានតុលាការ អាចណែនាំចៅក្រមឱ្យគោរពតាមក្រមសីលធម៌បាន
- ព្រះរាជអាជ្ញា អាចចោទប្រកាន់ចៅក្រមពីការរំលោភបំពានក្រមព្រហ្មទណ្ឌបាន
- ចៅក្រមដែលជាសហការីនៃក្រុមចៅក្រម អាចបោះឆ្នោតប្រឆាំងនឹងសំណើសុំរបស់ចៅក្រមណាមួយ

សំណួរសិក្សានី ៥

តើហេតុអ្វីសាលក្រមត្រូវតែផ្តល់ហេតុផល?

សិទ្ធិក្នុងការប្តឹងឧទ្ធរណ៍ (មាត្រា១៤ V ICCPR) មិនអាចត្រូវបានអនុវត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាពដោយមិនបានដឹងអំពីហេតុផលនៃសាលក្រមឡើយ ពីព្រោះគេមិនអាចចង្អុលបង្ហាញនូវការយល់ខុសលើអង្គហេតុប្រកបដោយផ្នែកនីតិវិធី ឬកំហុសផ្នែកច្បាប់ធម្មតា នៅក្នុងសាលក្រមនោះ ។ ការមិនផ្តល់ហេតុផលសំរាប់សាលក្រមក៏ធ្វើឱ្យចៅក្រមងាយស្រួលលាក់នូវការពន្យល់ហេតុផលពិតសំរាប់ការធ្វើសេចក្តីសំរេចនោះ (ដូចជា ការខ្វះចំណេះដឹងផ្នែកច្បាប់ ឬការមានអគតិ និងលំអៀង) ។

សំណួរសិក្សានី ៦

ល្ខោនស្តីនៅក្នុងការកាត់ក្តីមួយ មានន័យថា ការកាត់ក្តីនោះ មិនត្រូវប្រព្រឹត្តទៅ យឺតពេក ហើយក៏កុំល្ខោនពេកដែរ ។

រៀបរាប់:

ក) បទបញ្ញត្តិមួយ ដែលធានាថា ដំណើរការនីតិវិធីមួយល្ខោន:

មនុស្សគ្រប់រូបដែលត្រូវបានចាប់ខ្លួន មានសិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មានភ្លាមៗអំពីការចោទប្រកាន់ (មាត្រា៩ II និង១៤ III ក) ICCPR) និងមានការត្រួតពិនិត្យផ្នែកតុលាការភ្លាមៗ លើភាពស្របច្បាប់នៃការចាប់ខ្លួន ។ សាលក្រមចុងក្រោយ ត្រូវតែចេញឱ្យដោយគ្មានការពន្យារដែលមិនសមស្រប (មាត្រា ១៤ III គ) CC និងមាត្រា១០ II ខ) ICCPR) ។

ខ) បទបញ្ញត្តិមួយ ដែលធានាថា ដំណើរការនីតិវិធីមួយមិនល្ខោនពេក:

ចុងចោទគ្រប់រូប មានសិទ្ធិទទួលបានពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីរៀបចំការការពាររបស់ខ្លួន (មាត្រា១៤ III ខ) ICCPR) និងមានសិទ្ធិក្នុងការនិយាយដោយគ្មានការរំខាន (មាត្រា១៤ I ១ ICCPR) ។

សំណួរសិក្សាទី ៧

នៅក្នុងដំណើរការរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ ជនជាប់ចោទនិយាយថា គាត់បានផ្តល់ចំណីសារភាពរបស់គាត់ ក៏ព្រោះតែ គាត់ត្រូវធ្វើទារុណកម្មដោយប៉ូលីស ។

តើមេធាវីការពារក្តីអាចធ្វើអ្វីបានខ្លះ? រៀបរាប់នូវមធ្យោបាយនានាទាំងអស់ដែលអាចធ្វើទៅបាន!

មេធាវីអាច:

- ប្តឹងទាមទារផ្នែកនីតិវិធីថា ការទទួលសារភាពនេះមិនត្រូវបានរាប់បញ្ចូលក្នុងការជំនុំជំរះទេ ពីព្រោះ វាមិនអាចទុកថា ជាភស្តុតាងនៃពិរុទ្ធភាពទេ (មាត្រា៣៨ V CC) និង/ឬ
- ប្តឹងទាមទារផ្នែកនីតិវិធី ដើម្បីផ្អាកការជំនុំជំរះ ដើម្បីផ្តល់ពេលវេលាឱ្យមេធាវីស៊ើបអង្កេតលើការ ទាមទាររបស់កូនក្តីរបស់គាត់ និង/ឬ
- ធ្វើបណ្តឹងទៅតុលាការរដ្ឋប្បវេណី អំពីការខូចខាតប្រឆាំងនឹងនគរបាល និង/ឬ
- រៀបចំការចោទប្រកាន់ផ្នែកព្រហ្មទណ្ឌទៅព្រះរាជអាជ្ញា ប្តឹងនគរបាល និង/ឬ
- រៀបចំពាក្យបណ្តឹងទៅនាយកដ្ឋាននគរបាល ឱ្យដាក់ទណ្ឌកម្មផ្នែកវិន័យលើនគរបាល ។

សំណួរសិក្សាទី ៨

ចៅក្រម បានសាកសួរសាក្សីម្នាក់នៅក្នុងបន្ទប់របស់គាត់ ។ ជនជាប់ចោទ និងមេធាវីការពារក្តី មិនត្រូវ បានអនុញ្ញាតឱ្យចូលរួមស្តាប់ការសួរដេញដោលនោះទេ ។

តើចៅក្រមរូបនេះ បានបំពានទៅលើសិទ្ធិណាមួយរបស់ជនជាប់ចោទ?

ចូរដកស្រង់នូវបទបញ្ញត្តិនានាដែលពាក់ព័ន្ធ!

ការសាកសួរសាក្សី គឺជាផ្នែកដ៏សំខាន់បំផុតនៃការជំនុំជំរះនីមួយៗ ។ ដោយធ្វើការសាកសួរនេះនៅក្រៅ បន្ទប់តុលាការ ដោយកំហែងមុខចុងចោទ ចៅក្រម បានបំពានលើសិទ្ធិរបស់ចុងចោទ ដើម្បីបង្ហាញមុខក្នុងកំឡុង ពេលជំនុំជំរះ (មាត្រា១៤ III ឃ) ប្រយោគទី ១ ICCPR) និងរំលោភបំពានផងដែរលើសិទ្ធិរបស់ចុងចោទ ក្នុងការសាកសួរសាក្សី (មាត្រា១៤ III ង) ICCPR) ។

សំណួរសិក្សាទី ៩

ដើម្បីឱ្យកាន់តែមានឯករាជភាព តើគេគួរកែប្រែ សមាសភាពនៃឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម យ៉ាងណាឱ្យកាន់តែប្រសើរ? ផ្តល់ហេតុផលចំពោះសំណើរបស់អ្នក ។

បច្ចុប្បន្ន សមាសភាពរបស់ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម មិនធានាភាពឯករាជ្យគ្រប់គ្រាន់នៃស្ថាប័ន នេះទេ ពីព្រោះ មានតែសមាជិកភាគតិចប៉ុណ្ណោះដែលត្រូវបានជ្រើសតាំងដោយចៅក្រម ។ សមាជិកទាំងអស់ ដទៃទៀតគឺជាសមាជិកដោយផ្ទាល់របស់ស្ថាប័ននីតិប្រតិបត្តិ (ក្រសួងយុត្តិធម៌) ឬគ្រាន់តែជាសមាជិកដែលមាន ឋានៈនូវស័ក្តិខ្ពស់របស់តុលាការ ដែលត្រូវបានតែងតាំងដោយស្ថាប័ននីតិប្រតិបត្តិកាលពីអតីតកាលតែប៉ុណ្ណោះ ។

ដើម្បីធ្វើឱ្យឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រមកាន់តែមានឯករាជ្យភាព **គេគួរតែបង្កើនសមាសភាពរបស់ ក្រុមប្រឹក្សានេះ** ដោយបញ្ចូលសមាជិកនៃគណៈមេធាវី **សមាជិកសង្គមស៊ីវិល** (អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល ដូចជា អង្គការ ជំនួយផ្នែកច្បាប់កម្ពុជា ។ល។) ឬ **សមាជិកសភាជាតិ** ពីគណបក្សផ្សេងៗ ឬ **សាស្ត្រាចារ្យច្បាប់** ។

សំណួរសិក្សាទី ១០

*តើ "គោលការណ៍នៃការត្រួតពិនិត្យ និងតុល្យភាព" មានន័យយ៉ាងដូចម្តេច?
តើហេតុអ្វីបានជា គោលការណ៍នេះត្រូវបានគេបង្កើតឡើង?*

គោលការណ៍នេះមានន័យថា អំណាចរបស់រដ្ឋមួយមិនត្រឹមតែត្រូវបែងចែកប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែ អំណាច ទាំងនេះក៏ត្រូវការត្រួតពិនិត្យ និងតុល្យភាពរវាងគ្នាទៅវិញទៅមក ។ ហេតុផល គឺថាអំណាចទាំងអស់នេះ ត្រូវបានបែងចែក ដោយមនុស្សជាតិ ហើយមនុស្សជាតិខ្លួនឯងមិនមានភាពសុក្រិត្យទេ ប៉ុន្តែ បង្កើតកំហុស ទៀតផង ហើយត្រូវការការត្រួតពិនិត្យ ដើម្បីការពារពួកគេពីការរំលោភអំណាចរបស់ពួកគេផង ។

សំណួរសិក្សាទី ១១

តើអំណាចនីតិបញ្ញត្តិ និងអំណាចតុលាការ ធ្វើការត្រួតពិនិត្យគ្នាទៅវិញទៅមក យ៉ាងដូចម្តេចខ្លះ?

តុលាការ អាចពិនិត្យមើលធម្មនុញ្ញភាពនៃច្បាប់ទាំងឡាយដែលត្រូវបានអនុម័តដោយរដ្ឋសភា ដោយ ការបង្ហាញច្បាប់ជូនទៅក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញពិនិត្យ (មាត្រា១៤០ និងមាត្រា១៤១ CC) ។ លើសពីនេះទៅទៀត តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ អាចដាក់ទណ្ឌកម្មដល់សមាជិកសភាចំពោះទង្វើខុសនៅពេលដែលអភ័យឯកសិទ្ធិសភារបស់ គេត្រូវបានដកហូត ។

សំណួរសិក្សាទី ១២

តើអ្វីខ្លះទៅជាមុខងារសំខាន់ៗរបស់គណៈមេធាវី?

គណៈមេធាវី តំណាងផលប្រយោជន៍នៃការប្រកបវិជ្ជាជីវៈមេធាវីជាសាធារណៈ ដោយធ្វើការបញ្ចុះ- បញ្ចូលសំរាប់ច្បាប់ថ្មីស្តីពីលក្ខន្តិកៈមេធាវី ឬសំរាប់ការធ្វើវិសោធនកម្មចំពោះច្បាប់នេះ ឬដោយផ្តល់មតិយោបល់ លើពង្រាងច្បាប់ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងវិធាននីតិវិធី ។ល។

លើសពីនេះទៀត គណៈមេធាវី ក្នុងនាមជាស្ថាប័នឯករាជ្យ ទទួលខុសត្រូវលើការត្រួតពិនិត្យសមាជិក របស់ខ្លួន និងដាក់ទណ្ឌកម្មលើពួកគេ ក្នុងករណីមានការរំលោភបំពានក្រមសីលធម៌ ។

ជាចុងក្រោយ គណៈមេធាវី រៀបចំប្រព័ន្ធជំនួយផ្នែកច្បាប់ ដោយមានការគាំទ្រផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុពីរដ្ឋាភិបាល និងរៀបចំវគ្គបណ្តុះបណ្តាល ដើម្បីលើកកម្ពស់ចំណេះដឹងផ្នែកច្បាប់នៃសមាជិកគណៈមេធាវីស្តីពីច្បាប់ថ្មីៗ និង ប្រធានបទច្បាប់ ។